

6. Лебедев М. П. Об эффективности воздействия социалистического права на общественные отношения. *Советское государство и право*. 1963. № 1. С. 22–31.

7. Смирнов О. В. Эффективность правового регулирования организации труда на предприятии. М.: Юрид. лит., 1968. 184 с.

8. Пашков А. С., Явич Я. С. Эффективность действия правовой нормы (К методологии и методике социологического исследования). *Советское государство и право*. 1970. № 3. С. 40–48.

9. Алексеев С. С. Механизм правового регулирования в социалистическом государстве. М.: Юрид. лит., 1966. 187 с.

10. Зустріч із суддями Європейського суду з прав людини // Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ: офіц. сайт. 10.06.2016. URL: http://sc.gov.ua/ua/novini_zh_pivrichchja_2016_roku/zustrich_iz_suddjami_jevropejskogo_sudu_z_prav_ljudini.html (дата звернення: 20.04.2017).

Одержано 25.04.2017

★

УДК 341.231.14:341.1

Павло Андрійович Пінчук,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*

МІЖНАРОДНІ УСТАНОВИ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ, ДІЯЛЬНІСТЬ ЯКИХ СПРЯМОВАНА НА ЗАХИСТ ПОРУШЕНИХ ПРАВ ОСІБ

Розглядаючи міжнародні установи та організації діяльність яких спрямована на захист порушених прав осіб, в першу чергу слід вказати Європейський Суд з прав людини приймає заяви до розгляду лише після того, як були використані усі внутрішні засоби юридичного захисту, тобто лише після звернення людини до суду загальної юрисдикції і отримання ним рішення першої, апеляційної і касаційної інстанції; і лише протягом шести місяців з дати винесення остаточного рішення. Зокрема Суд може розглядати лише ті заяви, в яких йдеться про порушення гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод (1950 р.) та протоколами до неї прав – одного або кількох, наприклад порушення права на свободу та особисту недоторканність, на справедливий суд, на ефективний засіб юридичного захисту тощо. Європейський Суд не розглядає заяви, спрямовані проти

приватних осіб або недержавних інституцій. Тому якщо були порушені вказані вимоги, Суд не розглядатиме таку заяву, оскільки вона не відповідає встановленим умовам прийнятності. Іншими міжнародними інституціями забезпечення прав осіб, які притягуються до відповідальності під час провадження в справах про адміністративні правопорушення є Комітет ООН з прав людини, Міжнародний комітет проти катувань, Управління Верховного комісара ООН у правах людини тощо.

Комітет з прав людини наділений повноваженнями розглядати скарги від окремих осіб або їх груп про порушення прав зазначених у Пакті про громадські та політичні права (1966 р.), а саме: заборона катування чи жорстокого, нелюдського або пригнічуючого гідність поводження чи покарання; заборона обмеження чи приниження будь-яких основних прав людини; забезпечення особі, яка позбавлена волі, права на гуманне поводження і поважання гідності, властивої людській особі та ряд інших. Розгляд таких скарг відбувається на закритих засіданнях, але рішення Комітету є відкритими та підлягають опублікуванню. Варто акцентувати увагу на тому, що вказані рішення Комітету є рекомендаційними.

Міжнародний комітет проти катувань був створений в 1987 р. у відповідності з положеннями Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або принижуючих гідність видів поводження і покарання 1985 р. Комітет, по-перше, розглядає доповіді держав-учасниць Конвенції про вжиті заходи щодо здійснення зобов'язань по ній; по-друге, уповноважений проводити конфіденційні розслідування за обґрунтованими даними про систематичне застосування катувань на території держави-учасниці Конвенції; по-третє, розглядає індивідуальні повідомлення про порушення державою-учасником положень Конвенції. В свою чергу, Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання термін «катування» визначає як будь-яку дію, якою будь-якій особі, в тому числі тій, яка притягується до адміністративної відповідальності, навмисне заподіюються сильний біль або страждання, фізичне чи моральне, щоб отримати від неї або від третьої особи відомості чи визнання, покарати її за дії, які вчинила вона або третя особа чи у вчиненні

яких вона підозрюється, а також залякати чи примусити її або третю особу, чи з будь-якої причини, що ґрунтується на дискримінації будь-якого виду, коли такий біль або страждання заподіюються державними посадовими особами чи іншими особами, які виступають як офіційні, чи з їх підбурювання, чи з їх відома, чи за їх мовчазної згоди [1].

Але як інші договірні органи, Комітет видає лише зауваження загального порядку з питань роз'яснення або застосування окремих положень Конвенції. Станом на кінець 2011 р. їх випущено всього два. Іншою формою вираження думки Комітету є публічні заяви з актуальних питань, що мають відношення до втілення в життя положень Конвенції. Ці заяви робляться як власне Комітетом, так і спільно з іншими органами ООН або договірними органами [2].

Управління Верховного комісара ООН у правах людини – установа Організації Об'єднаних Націй з питань просування та захисту прав людини, які гарантовані міжнародним правом та передбачені Загальною декларацією прав людини 1948 року. Метою діяльності Управління є: сприяння дотриманню всіх прав людини шляхом об'єднання зусиль світової спільноти на теренах Організації Об'єднаних Націй; надання допомоги в розробці нових стандартів у сфері прав людини; сприяння міжнародному співробітництву та ратифікації договорів у сфері прав людини; реагування на серйозні порушення прав людини; вжиття превентивних заходів у сфері прав людини та ін. [3].

Окрім того варто зазначити, що за останні роки значно зросла роль неурядових організацій у міжнародному захисті прав людини. Серед найбільш впливових організацій можна виокремити Міжнародний Гельсінський Комітет, Міжнародну Амністію тощо. Основними напрямками їх діяльності є: моніторинг стану прав людини в окремих державах; моніторинг законодавства про права людини в окремих державах; складання доповідей про стан справ у галузі захисту прав людини; оприлюднення таких доповідей для ознайомлення громадськості та надання їх міжнародним міжурядовим організаціям із прав людини; участь у розробці міжнародних договорів із прав людини, а також інша діяльність [4, с. 208].

Таким чином, міжнародні установи та організації відіграють важливу роль у захисті законних прав та інтересів осіб, що гарантуються їй як нормами Міжнародного права, так і нормами чинного законодавства України.

Список бібліографічних посилань

1. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання: від 10 груд. 1984 р. // База даних «Законодавство України»/Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085 (дата звернення: 16.04.2017).
2. Короткий курс лекцій з дисципліни «Універсальні механізми захисту прав людини» URL: http://studme.com.ua/10151202/pravo/universalnye_mehanizmy_zaschity_prav_cheloveka.htm (дата звернення: 14.04.2017).
3. Чем мы занимаемся // Управление Верховного комиссара ООН по правам человека: офиц. сайт. URL: <http://www.ohchr.org/RU/AboutUs/Pages/WhatWeDo.aspx> (дата звернення: 14.04.2017).
4. Міжнародне право: навч. посіб./за ред. М. В. Буроменського. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 336 с.

Одержано 17.04.2017

★

УДК 343.78

Олеся Сергіївна Пономаренко,

*ад'юнкт Харківського національного
університету внутрішніх справ;*

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5039-558X>

ОСОБЛИВОСТІ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ПРОТИДІЇ ПІДРОЗДІЛАМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ВИМАГАННЮ

Розкриття змісту поняття правового регулювання оперативно-розшукової протидії вимаганням підрозділами кримінальної поліції, визначення його мети, зумовлене необхідністю визначення у своїй органічній єдності історії розвитку правового регулювання цієї сфери суспільних відносин, його сучасного стану, виявлення проблемних аспектів та запропонування найбільш ефективних способів їх усунення. Оскільки, як слушно підкреслює В. Л. Ортинський, детальне правове регулювання роботи